

Nr 24

Civilutskottets betänkande i anledning av motion om skyldighet för staten och landstingen att söka byggnadslov**Motionen**

I motionen 1972:1441 av herrar Mattsson i Skee (c) och Mattsson i Lane-Herrestad (c) föreslås att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om sådan ändring av byggnadsstadgan att undantaget för stat och landsting från skyldigheten att söka byggnadslov upphör.

Gällande ordning

Byggnadslagstiftningen reglerar byggnadsverksamheten genom att kräva dels planering, dels förhandsprövning vid byggnadslov och dels tillsyn över verksamheten.

Enligt 54 § 2 mom. andra stycket byggnadsstadgan (BS) krävs inte byggnadslov för byggnad som tillhör kronan eller landsting. Enligt 63 § BS skall sådan byggnad utsättas av byggnadsnämnden på samma sätt som byggnad för vilken byggnadslov krävs. Byggnadsnämnden har enligt 64 § BS rätt men inte skyldighet att verkställa besiktning av byggnadsföretaget. Av befrielsen från byggnadslovsplikten föranledda föreskrifter om förfarandet vid kronans eller landstingens byggande ges i 66 § BS. Sålunda skall anmälan om sådant byggnadsföretag i god tid göras till byggnadsnämnden som – om den finner anledning därtill – temporärt kan hindra företaget genom att hos vederbörande förvaltning begära att frågan underställs Kungl. Maj:ts prövning.

Statlig byggande myndighet – men inte landsting – kan enligt samma 66 § BS medge dispens från i BS eller med stöd därav givna föreskrifter. Denna dispensrätt omfattar sålunda inte bestämmelser med grund i byggnadslagen (BL), t. ex. avvikelse från gällande plan eller utomplansbestämmelser. Önskas dispens i sådant fall får myndigheten göra ansökan i vanlig ordning, då i regel hos byggnadsnämnden eller länsstyrelsen.

Om byggnadsnämnd avslår dispensansökan som avser avvikelse från fastställd generalplan eller stadsplan kan besvär inte, som eljest, anföras hos länsstyrelsen. Vederbörande kan dock söka medgivande därtill hos Kungl. Maj:t.

Den dispensbefogenhet som Kungl. Maj:t har, t. ex. i fråga om stadsplan, är avsevärt större än den befogenhet som kan delegeras till länsstyrelse eller annan myndighet. Om särskilda skäl föreligger därtill kan Kungl. Maj:t sålunda även medge att mark används för helt annat ändamål än planen förutsätter om användningen kan anses ändamålsenlig.

Utskottet

Undantagandet av kronans byggnader i fråga om skyldighet att söka byggnadslov synes ha utgått från att de statliga myndigheterna hade goda resurser att själva granska byggnadsprojekten. Undantaget för landstingens del synes inte närmare ha motiverats i 1959 års proposition. Primärkommunernas resurser i detta avseende har sedan dess ökat.

Bygglagutredningens uppdrag att överse byggnadslagstiftningen torde komma att beröra även den i motionen väckta frågan. Enligt utskottets mening finns anledning till en sådan prövning även med hänsyn till vad i motionen anförts, varför motionen bör överlämnas till utredningen för ytterligare överväganden.

Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av motionen 1972:1441 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anför.

Stockholm den 20 april 1972

På civilutskottets vägnar

ERIK GREBÄCK

Närvarande: se under utskottets betänkande CU 1972:25.